

ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ՓՈՒ- ԼՈՒՄ

1. Եղօրյա ժամկետում ընտրությունների նախապատրաստման ու անցկացմանը վերաբերող որոշումների ՉՅՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄԸ պաշտոնական մանրվում:
2. Քվեարկությունից ոչ ուշ, քան 45 օր առաջ ընտրական տեղամասեր և տեղամասային կենտրոններ ՉԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼԸ:
3. Տեղամասային կենտրոնի կազմավորումը ՕՐԵՆ-ՔՈՎ ԱՐԳԵԼՎԱԾ վայրերում:
4. Քաղաքացիներին ընտրական տեղամասերի և տեղամասային կենտրոնների կազմավորման մասին ՉՏԵՂԵԿԱՑՆԵԼԸ:
5. Դամապետական ընտրությունների քվեարկության օրվանից առնվազն 41 օր առաջ ՀՀ ընտրողների ռեգիստրը էլեկտրոնային տարրերակով ԿԸՀ ՉՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼԸ և ԿԸՀ-ի ինտերնետային կայքում ՉՏԵՂԱՊՐԵԼԸ:
6. Դամապետական ընտրությունների քվեարկության օրվանից առնվազն 45 օր առաջ զինվորական մասերի դեկավարների կողմից զինվորական մասերում հաշվառված ընտրողների թիվը ՉՆԵՐ-ԿԱՅԱՑՆԵԼԸ:
7. Քվեարկության օրվանից առնվազն 40 օր առաջ համապատասխան տեղամասային կենտրոնների տարածքները տնօրինող հաստատությունների դեկավարներին ըստ տեղամասերի ընտրողների ցուցակների մեկական օրինակ ՉՏՐԱՍՎՊՐԵԼԸ:
8. Ընտրողների վերջնական ցուցակները քվեարկության օրվանից 2 օր առաջ համապատասխան տեղամասային ընտրական հանձնաժողովների նախագահներին ՉՏՐԱՍՎՊՐԵԼԸ:
9. Քվեարկությունից 40 օր առաջ ընտրողների ցուցակը, ինչպես նաև ցուցակներում անցշտությունների վերաբերյալ դիմումներ տալու մասին տեղեկանքը տեղամասային կենտրոնում, բոլորի համար տեսանելի տեղում ՉՓԱԿՑՆԵԼԸ:
10. Ընտրողների ցուցակների անցշտությունները վերացնելը անհիմն կերպով ՄԵՐԺԵԼԸ:
11. Դատարանի վճիռ կամ համապատասխան տեղեկանք ներկայացրած քաղաքացիներին ընտրողների լրացուցիչ ցուցակում ՉԸՆՂԳՐԿԵԼԸ:
12. Դամայնքի դեկավարի կողմից նախանտրական քարոզությունն սկսվելուց հինգ օր հետո, հա-

մայնքի տարածքում քարոզչական պաստառներ փակցնելու համար հատուկ տեղեր ՉԱՌԱՋՆԱՑ-ՆԵԼԸ, թեկնածուներին հավասար մակերեսներ ՉՏՐԱՍՎՊՐԵԼԸ:

13. Ընտրողների ցուցակում ընտրելու իրավունք չունեցող անձանց ԸՆԳՐԿԵԼԸ:

ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱԿԱՆ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼՈՒՄ

1. Զանգվածային լրատվության միջոցներից օգտվելիս թեկնածուների և կուսակցություններին համար հավասար պայմաններ (եթերաժամանակ կամ ժամանակ, սակագին և այլն) ՉՍՏԵՂԵԼԸ:
2. Նախընտրական քարոզչության իրականացումը նման ԻՐԱՎՈՒՏ ՉՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԿՈՂՄԻՑ՝ պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, ինչպես նաև դրանց աշխատակիցներն իրենց աշխատանքային պարտականությունները կատարելիս, սահմանադրական դատարանի անդամները, դատավորները, ՀՀ սոստիկանության և ազգային անվտանգության ծառայության, դատախազության մարմինների աշխատակիցները, (ծառայողները), զինծառայողները, բարեգործական և կրօնական կազմակերպությունները, օստարեկոյն քաղաքացիները և կազմակերպությունները, ընտրական հանձնաժողովի անդամները:
3. Նախընտրական քարոզչության ժամանակ թեկնածուների (կուսակցությունների) կողմից անձանք կամ որևէ այլ եղանակով քաղաքացիներին անհատույց կամ արտոնյալ պայմաններով դրամ, սննդամբերը, արժեթղթեր, ապրանքներ ՏԱԼԸ (ԽՈՍՏԱՆԱԼԸ), կամ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԱՏՈՒՑԵԼԸ (ԽՈՏԱՆԱԼԸ):
4. Զերեակալված և կալանքի տակ գտնվող թեկնածուների կողմից նախընտրական քարոզչություն իրականացնելու՝ օրենքով սահմանված իրավունք ՄԱՅԱՎԱՓԱԿԵԼԸ:
5. Նախընտրական քարոզչության ընթացքում սահմանադրական կարգը բռնի տապալելու, բռնության կամ պատերազմի քարոզումը, ազգային, ռասայական, կրոնական ատելության բորբոքումը, ինչպես նաև ռասայական, ազգային կամ կրոնական ատելություն առաջացնող նյութերի ՀՐԱ-ՊԱՐԱԿՈՒՄԸ ՈՒ ՏԱՐԱԾՈՒՄԸ:
6. Դանրային հեռուստաընկերության և հանրային ռադիոյի կողմից բոլոր թեկնածուների և կուսակ-

ցությունների (կուսակցությունների դաշինքների) համար հավասար ու արդար պայմաններ ապահովելու պահանջի ԽԱԽՏՈՒՄԸ, կողմնակալության դրսուրումը:

7. Նախընտրական քարոզչությանը վերաբերող ռադիոհաղորդումները և հեռուստահաղորդումները ապրանքների կամ ծառայությունների ԳՈՎԱԶԴՈՎ ԸՆԴՄԱՑԵԼԸ:
8. Քարոզչական պաստարի վրա ՀՀ զինանշանը կամ դրոշը ՊԱՏԿԵՐԵԼԸ:
9. Դատուկ տեղերում փակցված քարոզչական պաստառները պիկելը, պատռելը կամ դրանց վրա գրառմանը ԿԱՏԱՐԵԼԸ:
10. Անանուն քարոզչական տպագիր նյութեր ՏԱՐԱԾՈՒՄԸ:
11. Որպես թեկնածու գրանցված լրագրողների, խնբագրությունների անդամների կողմից ընտրությունների լուսաբանումը և ռադիո ու հեռուստահաղորդումների ՎԱՐՈՒՄԸ:
12. Ընտրությունների վերաբերյալ սոցիոլոգիական հարցումների արդյունքների հրապարակման՝ Օ-ՐԵՆՔՈՎ ՍԱՐՍԱՎԱԾ ԿԱՐԳԸ ԽԱԽՏԵԼԸ:
13. Պաշտոնական պարտականությունները կատարելիս նախընտրական քարոզչության ԻՐԱՎԱՆԱՑՈՒ-ՄԸ, ընտրությունների ժամանակ առավելություն ստանալու համար ՊԱՇՏՈՆԵԱԿԱՆ ԴԻՐՔԻ ՀԱՐ-ՃԱՌՈՒՄԸ, ԶԼՄ-Ներով այդ թեկնածուների գործունեության լուսաբանման օրենքով սահմանված կարգի ԽԱԽՏՈՒՄԸ:
14. Նախընտրական հիմնադրամում ՄՈՒԾՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼԸ այդպիսի իրավունք չունեցող սուբյեկտների կողմից:
15. Նախընտրական հիմնադրամից բացի այլ միջոցների ՆԵՐԳՐԱՎՈՒՄԸ նախընտրական քարոզչության ընթացքում:
16. Քվեարկության և նրան նախորդող օրը նախընտրական քարոզչության ԻՐԱՎԱՆԱՑՈՒՄԸ:
17. Քվեարկության և դրան նախորդող օրը տեղամասային կենտրոնի շենքի ներսում կամ շուրջը, ինչպես նաև անմիջապես դրա մուտքի մոտ ընտրողների վրա ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ ԳՈՐԾԵԼԸ բանավոր կամ գրավոր ձևով, երաժշտության կամ պատկերավոր միջոցների օգնությամբ, ստորագրություններ հավաքելը, ինչպես նաև այլ եղանակներով նախընտրական քարոզչություն ԿԱՏԱՐԵԼԸ:

ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՓՈՒԼՈՒՄ

- Քվեարկության անցկացման ժամերի ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ:
- Քվեարկության անցկացումը համապատասխան պայմաններ և կահավորանք ՉՈՒՆԵՑՈՂ սենյակում և խցիկում:
- Զինծառայողների, ՀՀ ոստիկանության և ազգային անվտանգության ծառայության ծառայողների՝ շառային կարգով կամ զենքով տեղամասային կենտրոն ՍՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼԸ:
- Ընտրական իրավունքի իրականացմանը, ընտրական հանձնաժողովների աշխատանքներին ԽՈՉԵՄՈՏԵԼԸ:
- Ընտրողի ազատ կամարտահայտությանը խոչնդութելը, ցանկացած ձևով ԽՆՇՈՒՄ ԳՈՐԾԱԴՐԵԼԸ:
- Քվեարկության օրը տեղամասային կենտրոնների հարող տարածքում մինչև 50 մետր շառավղով խմբերով ՅԱՎԱՔԵԼԸ:
- Քվեարկության գաղտնիությունը ԽԱԽՏԵԼԸ:
- Մեկից ավելի անգամ ՔՎԵԱՐԿԵԼԸ:
- Կատահված անձանց, դիտողների և ԶԼՍ-ների ներկայացուցիչների ներկայությունն արգելելը, նրանց համար ընտրական կենտրոններում համապատասխան պայմաններ ՉՍՏԵՂԾԵԼԸ:
- Կատահված անձանց իրավունքների սահմանափակումների նրանց կողմից իրենց ապարտականությունների կատարմանը ԽՈՉԵՄՈՏԵԼԸ:
- Դիտորդների և ԶԼՍ-ների ներկայացուցիչների իրավունքների սահմանափակումը, նրանց օրինական գործողությունները ԽՈՉԵՄՈՏԵԼԸ:
- Դիտորդներին և ԶԼՍ-ների ներկայացուցիչներին ընտրական հանձնաժողովի տնօրինության տակ գտնվող ընտրական փաստաթղթերի, քվեաթերթիկների նմուշների, ընտրական հանձնաժողովի որոշումների, նիստերի արձանագրությունների պատճենները ՉՏՐԱՄԱՐԵԼԸ:
- Քվեարկության արդյունքները ԿԵՂԾԵԼԸ:

Վերոնշյալ, ինչպես նաև ՀՀ ընտրական օրենսդրության այլ խախտումներ հայտնաբերելու դեպքում շահագրգիռ անձինք կարող են դիմել վերադաս ընտրական հանձնաժողովին, ոստիկանությանը, դատախազությանը, դատարան, ինչպես նաև ընտրությունների օրինականության վերահսկմամբ գրադպող այլ մարմինների և կազմակերպությունների:

Ընտրությունների վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրության, այդ թվում Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի (ԿԸՀ) որոշումների մասին տեղեկատվություն կարելի է ստանալ ԿԸՀ-ի պաշտոնական վեբ կայքում՝ www.elections.am:

ԿԸՀ-ի հասցեն է՝ Գևորգ Քոչարի փողոց, 21ա,
հեռ.՝ (374 10) 543523,
Էլ. փոստ՝ cec@intergalaxy.am:

Լրացուցիչ տեղեկություններ, ինչպես նաև ընտրությունների հարցերով անվճար իրավաբանական օգնություն ստանալու համար, (մաս 2007թ.-ի մայիսի 12-ին), կարող եք դիմել Յայաստանի երիտասարդ իրավաբանների ասոցիացիային հետևյալ հասցեներով՝

- ք. Երևան, Նալբանդյան 7, բն. 2,
հեռ.՝ (374 10) 540199, ֆաքս՝ (374 10) 580299,
Էլ. փոստ՝ ayla@ayla.am,
- ք. Գյումրի, Տիգրան Մեծի պողոտա 1, բն. 2,
հեռ.՝ (374 312) 23812, ֆաքս՝ (374 312) 38236
Էլ. փոստ՝ gyumri@ayla.am,
- ք. Կապան, Ա. Մանուկյան 1, բն. 72,
հեռ./ֆաքս՝ (374 285) 62511, Էլ. փոստ՝ karan@ayla.am,
- ք. Վանաձոր, Վարդանանց 82, բն. 1,
հեռ./ֆաքս՝ (374 322) 22317,
Էլ. փոստ՝ vanadzor@ayla.am,
- ք. Իջևան, Սահմանադրության իրավաբակ 1,
Մարզպետարանի շենք,
հեռ./ֆաքս՝ (374 263) 32499, Էլ. փոստ՝ ijevan@ayla.am,
- ք. Գավառ, Մարզպետարանի շենք,
հեռ./ֆաքս՝ (374 264) 25503, Էլ. փոստ՝ gavar@ayla.am,
- ք. Գորիս, Մաշտոցի 3, հեռ./ֆաքս՝ (374 284) 25861,
Էլ. փոստ՝ goris@ayla.am:

Կարող եք այցելել նաև ՀԵԽԱ վեբ կայք՝ www/ayla.am:

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ - 2007թ.

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԸ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ՏԱՐԲԵՐՈՒՄ

